

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Sikker kemi
J.nr. 2025-1996
Ref. LOS/PIAGO/KAMLA
Den

Orientering om resultater fra Stockholm-, Basel- og Rotterdamkonventionernes partskonferencer, Genève d. 28. april - 9. maj 2025

Som opfølgning på orientering om Stockholm-, Basel- og Rotterdamkonventionernes partskonferencer fremsendt til udvalget d. 8. april 2025, gennemgås resultaterne af centrale emner.

Tværgående emner

Parterne til de tre konventioner blev enige om at støtte, at sekretariatet fortsat involveres i arbejdet med at få etableret en ny global plastikaftale samt oprettelsen af et videnskabspolitisk panel, der adresserer kemikalier, affald og forebyggelse af forurening, for at bygge på eksisterende viden, kompetencer og synergi på kemikalie- og affaldsområdet.

Stockholmkonventionens 12. partskonference (COP12)

Parterne til Stockholmkonventionen blev enige om, at forbyde produktion, brug, import og eksport af tre stoffer/stofgrupper på globalt plan. De tre stoffer/stofgrupper er 1) mellemkædede chlorparaffiner (MCCP), 2) pesticidaktivstoffet chlorpyrifos og 3) PFAS gruppen langkædede perfluorcarboxylsyre, salte heraf og relaterede forbindelser - alle tre med en række specifikke undtagelser. Mellemkædede chlorparaffiner anvendes primært som flammehæmmere, som blødgørere i plast og som tilsætningsstof i metalbearbejdningssvæsker. Chlorpyrifos anvendes i vid udstrækning på verdensplan som insekticid i landbruget og som biocid til ikke-landbrugsmæssig bekæmpelse af skadegørere, men er ikke længere tilladt at anvende i EU. Langkædede perfluorcarboxylsyre, deres salte og beslægtede forbindelser (C9-C21 PFCA) er en gruppe af per- og polyfluorerede stoffer (PFAS), der hovedsagelig forekommer som uundgåelige biprodukter ved fremstillingen af andre PFAS'er, og er allerede reguleret i EU.

Parterne blev desuden enige om at tilføje en ekstra tidsbegrænset undtagelse til anvendelsen af et UV-filter (UV-328), således at det kan benyttes inden for luftfartssektoren i en begrænset periode frem til 2030. Sidst fik Republikken Korea lov til at forlænge en eksisterende tidsbegrænset undtagelse til brug af PFOA og PFOS i brandslukningsskum til særlige anvendelser frem til 2030.

Parterne blev også enige om at støtte op om at bibeholde fokus på udfasningen af brugen af DDT og desuden fokus på at identificere og udskifte brugen af PCB.

Baselkonventionens 17. partskonference (COP17)

COP17 tog de første skridt mod at regulere tekstilaffald, som er en voksende og kompleks affaldsstrøm. Tekstilaffald blev inkluderet i arbejdsprogrammet for den åbne arbejdsgruppe (OEWG15, som afholdes i Genève i juni 2026). Dette skete til stor tilfredshed for særligt Danmark, de øvrige EU-lande

samt Chile, der alle havde været fortalere for dette under COP17. Baselkonventionens sekretariat begynder således nu at indhente erfaringer fra parterne til konventionen ift. håndteringen af denne affaldsstrøm, samt input til hvorvidt og hvordan strømmen kan håndteres under Baselkonventionen. Formålet er at drøfte disse erfaringer på den åbne arbejdsgruppe i juni 2026 med henblik på at afklare, hvorledes tekstilaffald vil kunne reguleres under Baselkonventionen.

Herudover lykkedes det efter flere års forhandlinger at få bilag IV (der definerer affaldsbortskaffelsesoperationer) delvist opdateret, så bilaget fremadrettet bliver mere tidssvarende. Parterne på COP nåede ikke i mål med at få opdateret bilag I og III, så dette arbejde vil fortsætte frem mod COP18 i 2027. Baselkonventionens bilag I og III er centrale for at afgøre, om affald betragtes som farligt affald under konventionen og dermed underlagt dens regler om grænseoverskridende transport og miljømæssig forsvarlig håndtering. Bilag I indeholder en liste over affaldstyper, som kan være farlige, mens bilag III indeholder en liste over egenskaber, der gør affald farligt.

Andre særligt interessante drøftelser på COP17 handlede om konventionens internationale samarbejde, herunder samarbejdet og samspillet med Hongkong-konventionen (om ophugning af skibe) samt de pågående forhandlinger om den globale plastikaftale. Hvad angår Hongkong-konventionen blev parterne enige om at drøfte samspillet med Baselkonventionen. Emnet blev således optaget på arbejdsprogrammet for OEWG15 med henblik på at forberede anbefalinger til drøftelse på COP18. Ift. samarbejdet med FN's forhandlinger om en ny plastikaftale blev parterne enige om, at der skulle sikres sammenhæng med Baselkonventionen, og at retningslinjerne for plast skulle opdateres yderligere. I forlængelse af dette fremhævede særligt udviklingslandene vigtigheden af, at der rettes opmærksomhed mod behovet for teknisk støtte og økonomisk bistand, når der udarbejdes nye regler og retningslinjer. Derudover drøftede man (igen) det russiske forslag om at pålægge importlandet en 90-dages svarfrist ifm. anmodninger om tilladelse til at overføre affald. Dette forslag blev udskudt til næste COP i 2027, hvilket var i tråd med det danske mandat.

På partskonferencen fik parterne også vedtaget opdateringer af flere tekniske retningslinjer om affald, herunder en generel om persistente organiske miljøgifte (POP-stoffer), en om bromerede flammehæmmere (BDEs) og en om UV-filteret UV-328. Parterne besluttede også at arbejde videre med de tekniske retningslinjer for grænseoverskridende bevægelser af elektronisk og elektrisk affald samt fortsætte arbejdet med at forbedre proceduren for forudgående informeret samtykke (PIC). Sidstnævnte med henblik på at sammenfatte forbedringsmuligheder i en rapport til forelæggelse på OEWG15 i juni 2026, således at forslagene kan behandles på COP18 i 2027.

Beslutningerne, der blev truffet, peger generelt på skærpet overvågning, tættere internationalt samarbejde og et styrket fokus på bæredygtighed og sporbarhed i affaldsstrømme.

Rotterdamkonventionens 12. partskonference (COP12)

Det lykkedes kun at opnå konsensus om at få optaget to af de ti foreslåede stoffer på konventionens bilag III om anmeldelse forud for eksport, nemlig pesticiderne carbosulfan og fenthion. Parterne til konventionen kunne ikke blive enige om at inkludere en række stoffer, der lever op til konventionens kriterier for at være omfattet af anmeldeproceduren. Uenigheden bunder i en række omstændigheder, som ligger uden for konventionens område, herunder mulige negative økonomiske konsekvenser og manglende national viden om alternativer. De ti stoffer er allerede forbudt eller strengt reguleret i EU. Stofferne er desuden allerede omfattet af EU's forordning om eksport og import af farlige kemikalier (PIC-forordningen), som er den forordning, der implementerer Rotterdamkonventionens bestemmelser i EU.

En række afrikanske lande havde videreført et forslag fra den sidste partskonference relateret til finansiering. Forslaget indebærer en udvidelse af en forpligtelse under konventionen til at omfatte finansiel støtte. Forslaget fik ikke det nødvendige flertal og blev ikke vedtaget. Et forslag fra Kasakhstan om at ændre konventionens forretningsordning blev under drøftelserne på mødet trukket tilbage af forslagsstilleren.

På baggrund af forslag fra Brasilien vedtog partskonferencen at implementere en række initiativer for at understøtte arbejdet i den ekspertkomite, som anbefaler nye stoffer til optagelse under konventionen og landenes arbejde med at leve op til konventionens bestemmelser.